
VONKJES

REACTIE VAN DHR. D. COENS, MINISTER VAN ONDERWIJS OP DE PERSMEDEDELING VAN DE VON

In antwoord op een brief waarin de V.O.N. haar bezorgdheid uitdrukte m.b.t. de recente besparingsmaatregelen voor het onderwijs, en meer bepaald voor het moedertaalonderwijs ontvingen wij het volgende schrijven vanwege de Minister van Onderwijs.

U leest achtereenvolgens de persmededeling en de reactie van de Minister van Onderwijs.

Persmededeling

De V.O.N. (Vereniging voor het Onderwijs in het Nederlands v.z.w.) protesteert met klem tegen elke voorgenomen besparingsmaatregel die de kwaliteit van het onderwijs, op welk niveau dan ook, verder aantast. Zij vestigt de aandacht van de publieke opinie op de alarmerende situatie waarin het onderwijs van en in de moedertaal de laatste jaren is terechtgekomen, en dringt er bij de regering op aan dat zij geen maatregelen zou treffen die deze situatie nog verergeren.

Zij richt zich tot allen die bij het onderwijsbeleid in Vlaanderen betrokken zijn met de dringende vraag - in het belang van de lerenden, die men steeds meer een gebrek aan taalvaardigheid verwijt - de afbraak van het moedertaalonderwijs eindelijk stop te zetten.

Namens het dagelijks bestuur,
Wim Verlaeckt, voorzitter.

Reactie van dhr. D. Coens

Geachte Heer, Mevrouw,

Ik heb uw reactie op het spaarplan met grote aandacht gelezen. Vanzelfsprekend deel ik met U die fundamentele bezorgdheid voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Vanuit bepaalde hoeken wordt zelfs geïnsinueerd dat het onderwijsbeleid na het St. Annaconclaaf, erop gericht zou zijn het educatief systeem stelselmatig af te bouwen.

Niets is minder waar. Het feit dat ik het basisonderwijs volledig gevrijwaard heb, is daarvan toch het duidelijkste bewijs.

En als er in het secundair en hoger onderwijs bespaard moet worden, dan is dat uit noodzaak om dit onderwijs ook in de toekomst betaalbaar te houden.

Bovendien heb ik mij, ondanks dit gegeven, steeds laten leiden door de prioritaire zorg voor de werkgelegenheid. Vandaar mijn onwrikbaar standpunt : eerst besparen op de gebouwen, en dan, als het echt niet

anders kon, de andere maatregelen.

Los van het budgettaire aspect wordt onze maatschappij dan ook nog eens belast met de gevolgen van de geboortedaling met meer dan 30 % in 20 jaar tijd.

Minder kinderen betekent in extremis minder omkadering, minder scholen, enz. Ieder van ons moet zich daar goed van bewust zijn.

Nu staan wij nog op een punt dat die problematiek opgevangen kan worden. Zoiets moet gebeuren in overleg met alle betrokken instanties, zodanig dat niet alleen de juiste, maar ook menselijke oplossing gevonden wordt. In dat overleg blijft de kwaliteit van de opvoeding en onderwijs aan het kind prioritair de eerste norm, niet alleen voor het basis- maar ook voor het secundair en hoger onderwijs !

De 4 % inkrimping van de omkadering in het secundair, meer bepaald in het V.S.O., zal die kwaliteit niet verminderen, net zomin als dat de specifieke fundamenteën van het V.S.O. ten gronde aangetast zouden worden.

Deze vermindering van 4 % wordt niet toegepast op het beroepsonderwijs, het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en het secundair onderwijs in streken met een geringe bevolkingsdichtheid. Uit de studies van mijn diensten op basis van alle lessentabellen - blijkt dat de 1ste, 2de en 3de graad respectievelijk 32,4, 3,7 en 10,6 procent duurder is dan de corresponderende jaren in het type 2.

Naast de vaststelling dat het basisonderwijs met de helft van de leerlingenaantal slechts 1/4 van het budget kost tonen bovenstaande gegevens aan dat het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen vergt dat het eerst in het V.S.O. een inkrimping moest worden toegepast.

De mogelijkheid tot uitstap uit het onderwijs op 55 jaar is een nieuwe stap naast de bestaande uitgroeiëregeling vanaf 50 jaar en de half-tijdse loopbaanonderbreking.

Tot slot zou ik nog dit willen stellen : - in het schooljaar 1985-1986 werd 1/5 van de lopende rijksuitgaven aan het onderwijs uitgegeven. Dat zal de volgende jaren, ondanks de dalende leerlingenaantallen, ook zo zijn.

Met vriendelijke groeten,

Daniël COENS

STUDIEKEUZE BEGELEIDING IN DE KLAS

Een reeks studiedagen van de V.O.N. in samenwerking met IDEA (Instituut voor Didactiek en Andragogiek, UFSIA).

De recyclage wil het verschijnsel "studiekeuze" didactisch benaderen. Drie thema's aangaande studiekeuze worden op drie namiddagen behandeld : studie-informatie ; waarden en kiezen ; studievaardigheden. De namiddagen zijn bestemd voor leerkrachten uit de determinatiejaren, maar eventueel kunnen ook andere leerkrachten die met studie- en beroepskeuze te maken hebben, inschrijven.

Deel I : Studie-informatie voor leerkrachten (woensdag 12 november 1986, 14.30 u. - 17.30 u. - UFSIA, Rodestraat 14, Antwerpen)

- o.l.v. L. Vandenberghe, Diensthoofd Dienst voor Studieadvies en Studentenbegeleiding, UFSIA.

- de deelnemers ontvangen vooraf een vragenlijst m.b.t. persoonlijke ervaringen met studiekeuzebegeleiding én een reeks artikels over studiekeuzebegeleiding.

- deze namiddag worden er drie thema's behandeld aan de hand van audio-visuele middelen :
  1. De invloed van de sociaal-economische crisis op het kiezen van een studierichting
  2. De samenwerking met het P.M.S.-centrum
  3. Informatie en documentatie rond studiekeuze

Deel II : Studiekeuzebegeleiding : "Waarden" en "Kiezen" (woensdag 3 december, zelfde plaats, zelfde uren)

- o.l.v. W. De Hert, leerkracht en medewerker Dienst voor Studieadvies ; P. Fizez, medewerker Dienst voor Studie-Advies ; R. Rosiers, directeur P.M.S.-centrum, Antwerpen.
- ook deze namiddag valt uiteen in drie delen :
  1. Fasen waarin we aan studiekeuzebegeleiding kunnen doen
  2. Technieken om aan waardenverduidelijking te doen, het verband tussen "waarden" en "kiezen"
  3. Samenwerking tussen leerkrachten en het P.M.S.-centrum.

Deel III : Studievvaardigheden en studiemethoden

(dit deel is nog in voorbereiding en gaat waarschijnlijk door op woensdag 11 februari 1987).

- doelgroepen : 1. Evaluatie van studiemethodesessies op de universiteit.
- 2. Voor deelgroep 1 : probleemoplossend denken
- 3. voor deelgroep 2 : synthesesethodieken en hun verband met studiemethodes

Inlichtingen over en inschrijvingen voor de twee eerste dagen bij : K. Verhoeven, IDEA, Prinsstraat 8, 2000 Antwerpen, Tel. 03/232.79.35

STUDIEDAG ANDERSTALIGEN IN DE KLAS

Een studiedag van de V.O.N.-werkgroep Anderstaligen m.m.v. de V.V.M. (Vereniging voor Vlaamse MoedertaalDidactici).

Hebt U als leerkracht Nederlands in de lerarenopleiding (KNS, LNS, MNS) ook ex-studenten die klagen dat U ze niet geleerd hebt met migrantenkinderen te werken ?

En vraagt U zich af hoe u toekomstige lesgevers daarop kan voorbereiden ?

Wordt U als pedagoog in de lerarenopleiding geraadpleegd om te helpen bij de invulling van lessen hierover ?

Of bent U "gewoon" geïnteresseerd in de problematiek van anderstaligen in de klas ?

Noteer alvast het volgende :

Zaterdag 15 november 1986

Studiedag "Anderstaligen in de klas"

Cultureel Centrum Berchem-Antwerpen

(vlakbij het station van Berchem)

Tijdens deze studiedag zullen verschillende onderwerpen aan bod komen : taalverwerving bij migrantenkinderen, pedagogische aanpak, achtergronden enz. Maar niet alleen het wát krijgt de aandacht, ook rond het "hoe breng ik het over ?" zal gewerkt worden.

Geïnteresseerden kunnen alvast hun naam en adres opgeven aan : VON-werkgroep Anderstaligen, p/a Ann De Schrijver, Geelhandlaan 15, 2540 HOVE

Zij ontvangen dan thuis meer details.

KURSUSPROGRAMMA STICHTING-LODEWIJK DE RAET

Leidinggeven aan een moeilijke klas (Brussel, 22, 25, 29, 30 oktober en 5 november 1986)

Begeleiden van veranderingsprocessen in een school (Brussel, woensdagen 12, 19, 26 november, 3 en 10 december)

VSO uit de impasse. Naar een nieuwe komprehensivering. (Plaats nog te bepalen. Zaterdag 29 november 1986. Dit is een colloquium.)

Verhalen vertellen en spelen met jonge kinderen (Gent, 11 en 18 oktober 1986)

"De voorstelling begint na de afloop." Werken met kinder- en jeugd-theatervoorstellingen. (Gent, 31 oktober en 1 november. Voorstelling, Gent, 24 oktober 1986)

Inlichtingen

Inschrijvingen : Stichting-Lodewijk De Raet, Liedtstraat 27-29, 1210 Brussel, tel. 02/241.88.33

OPLEIDING DOCENT DRAMA

Een opleiding gespreid over drie jaar. In totaal 12 dagen en 76 week-ends.

De opleiding biedt een intensieve training om drama effectief te leren gebruiken in je bestaande of nog te ontwikkelen werksituatie. Mogelijke toepassingsgebieden zijn het onderwijs, vorming, buurtwerk, jeugdwerk, hulpverlening, amateurtheater, specifieke doelgroepen.

De cursus gaat door in Antwerpen en start op 27 december. Er is een informatie-avond op 3 december voorzien.

Inlichtingen

Inschrijvingen : Tiem, Pieter de Nefstraat 9, 2300 Turnhout, tel. 014/41.36.75

STUDIEDAG EN TENTOONSTELLING BASISONDERWIJS

Tijdens het najaar zal er ergens in Brussel een tentoonstelling plaatsvinden over "De geschiedenis van het lager onderwijs in België." Daarbij aansluitend zal er op zaterdag 22 november 1986 te Brussel een studiedag georganiseerd worden rond het thema "De toekomst van het basisonderwijs in België". Naast een symposium omvat het programma van de studiedag een onderwijsmarkt waarbij beoogd wordt vernieuwingsinitiatieven van kleuter- en lagere scholen onder de aandacht van de geïnteresseerden te brengen.

Informatie : K.U. Leuven, Centrum voor Onderwijsbeleid- en vernieuwing, Vesaliusstraat 2, 3000 Leuven, tel. 016/23.39.41

SCHOOL EN COMPUTER V.Z.W.

Bij bovenvermelde organisatie is een tweede educatieve softwarecatalogus verschenen. Deze bevat informatie over 94 educatieve programma's voor Lager en Secundair Onderwijs en voor Algemene Toepassingen.

Bestelling geschiedt door storting van 200 BF op rekening 068-0882150-59 van School en Computer VZW, Brouwerslaan 49, 2110 Wijnegem, tel. 011/56.74.11

SCHRIJFDIDACTIEK

In het juni-nummer van het tijdschrift Werkbladen voor Nederlandse Didactiek (14/4, p. 167-188) verscheen het tweede deel van een artikel van Paul Tack : 'Aanzetten voor een schrijfdidactiek'. Het eerste deel van het artikel was meer theoretisch van aard, nu gaat hij meer in op de concrete toepasbaarheid van een aantal inzichten. Zo bespreekt hij - uitgaande van een aantal doelstellingen en principes - enkele werkvormen en biedt hij daarna enkele zeer concrete lesvoorstellen aan. Voor iedereen die inspiratie wil opdoen voor zijn schrijfonderwijs en een beetje inzicht wil verwerven in een curriculaire uitbouw ervan, een meer dan lezenswaardig artikel.

MOEDERTAALONDERWIJS IN HET JAAR 2000

Op de VVM-forumdiscussie (Vlaamse Vereniging voor MoedertaalDidactici) van 22 maart 1986 presenteerde H. de Jonghe vier stellingen i.v.m. de ontwikkelingen die we in het moedertaalonderwijs kunnen verwachten in de periode die ons nog van het jaar 2000 scheidt. Enigszins verkort verscheen zijn lezing in de VVM-berichten (juli '86, jrg. 2/1), samen met de reacties van A. De Schrijver en M. Beys.

Adres VVM : p/a CBL (UIA) Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk (03/828.25.28)

ZES OP EEN RIJ

Onder deze titel verscheen in Levende Talen (nr. 408, p. 93-98) een bespreking en vergelijking van zes methodes voor het literatuuronderwijs : Lodewicks, Onze Literatuur, Blauwdruk, Literatuur beleven, Over-lezen en het Literatuurboek. Erg interessant om te weten wat er zoal over de grens bestaat en snel inzicht te krijgen in de typerende kenmerken van de zes besproken methodes.

TEKSTOPBOUW

In het tijdschrift Spiegel (jrg. 4/1) verscheen een artikel van R.J. Oostdam en K. de Glopper over 'Leerstof voor tekstopbouw in methoden Nederlands voor het mavo, havo, en vwo' (p. 31-68). In hun artikel beschrijven (en evalueren ?) ze de manier waarop het stelonderwijs in een aantal Nederlandse schoolboeken voor moedertaalonderwijs (mid-delbaar onderwijs) gepresenteerd wordt.

Spiegel : p/a Grietjeshof 59, 6721 VH Bennekom (Ned).

W.A.L. WERFT WEER !!!

Iedereen wordt verondersteld te kunnen lezen en schrijven. Toch heeft in Vlaanderen nog 5 % van de bevolking lees- en schrijfproblemen. Voor Limburg betekent dit konkreet dat 36.000 volwassenen niet of moeilijk kunnen lezen en schrijven.

De W.A.L. (Werkgroep Alfabetisering Limburg) organiseert voor deze mensen lees- en schrijfgroepen. Momenteel zijn er in Limburg een 45-tal groepen met ongeveer 250 deelnemers. Ze worden op deskundige wijze begeleid door een 80-tal vrijwilligers.

Eind '86, begin '87 zullen er een aantal nieuwe lees- en schrijfgroepen starten. De werkgroep zoekt nog vrijwilligers om ze te begeleiden.

Inlichtingen :

Alfabetisering Limburg, Bampslaan 37, 3500 Hasselt, tel. : 011/22.61.60